Tak?m Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tak?m Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31326

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tak?m Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i (TSY?EÖ), 2021 y?l?nda Murat Aslan ve S. U?ra? taraf?ndan geli?tirilen psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, tak?m sporlar? disiplinlerinde yer alan sporcular?n, rekabet ortamlar?nda veya genel spor ba?lam?nda sergilemeye yatk?n olduklar? ?iddet e?ilimlerini, agresif tutumlar?n? ve davran??sal potansiyellerini standardize edilmi? bir biçimde ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, özellikle spor psikolojisi alan?nda, sporcularda görülen sald?rganl?k düzeylerinin tespit edilmesi ve bu e?ilimlerin kontrol alt?na al?nmas?na yönelik bilimsel çal??malara temel olu?turmak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, öz-bildirim format?nda olup, çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir ve bu sayede sporcular?n ?iddet potansiyellerini detayl? alt faktörler üzerinden analiz etme imkan? sunar. Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde gerekli psikometrik analizler (geçerlik ve güvenirlik çal??malar?) titizlikle gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

?iddet E?ilimi, Tak?m Sporlar?, Sporcu, Agresyon, Ölçek Geli?tirme, Spor Psikolojisi, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Murat ASLAN, S. U?ra?.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, tak?m sporlar? ile profesyonel düzeyde veya amatör düzeyde ilgilenen sporcular?n, müsabaka bask?s? alt?nda veya tak?m içi dinamiklerde ortaya ç?kan çat??ma durumlar?nda ne ölçüde ?iddet içeren davran??lara e?ilimli olduklar?n? ölçmektir. Bu amaç do?rultusunda, sporcular?n fiziksel ve sözel ?iddet potansiyellerini ay?rt edebilen bir ölçüm standard? olu?turulmu?tur.

Bu ölçek, spor bilimleri ara?t?rmac?lar?na, antrenörlere ve spor psikologlar?na, sporcular?n ruh sa?l??? ve davran??sal kontrol mekanizmalar? hakk?nda nicel veriler sunarak, ?iddeti önleme programlar?n?n etkinli?ini art?rmak için kritik bir araç sa?lamaktad?r. Ölçek, özellikle Türkiye spor camias?ndaki ?iddet e?ilimlerinin anla??lmas?na özgü bir katk? sunmay? hedeflemi?tir.

Yap?

Tak?m Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i, sporcular?n çevrelerine yönelik dü?manca tutumlar?n? ve sald?rganl?klar?n? yans?tan latent (gizil) bir psikolojik yap?y?

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçmektedir. Bu yap?, genellikle fiziksel temas?n yo?un oldu?u ve rekabetin yüksek oldu?u spor dallar?nda ortaya ç?kan agresif tepkileri içerir.

Ölçek, sporculardaki ?iddet e?ilimini tek boyutlu bir yap? yerine, faktör analizi sonuçlar?yla desteklenen birden fazla alt boyutta ele almaktad?r. Bu alt boyutlar, örne?in, oyun kurallar?na uymama e?ilimi, rakibe yönelik kas?tl? zarar verme iste?i veya müsabaka d??? sözel agresyon gibi spesifik davran??sal ve bili?sel e?ilimleri kapsamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, arac?n gerçekten sporculardaki ?iddet e?ilimini ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Aslan ve U?ra? (2021), ölçek geli?tirme sürecinde yap? geçerli?ini sa?lamak için Kapsam Geçerli?i (uzman görü?leri) ve Yap? Geçerli?i analizlerini kullanm??t?r.

Yap? geçerli?i testleri, özellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile sa?lanm??t?r. Bu analizler sonucunda elde edilen faktör yükleri ve model uyum indeksleri (CFI, TLI, RMSEA vb.), ölçe?in teorik olarak beklenen yap?ya uygun oldu?unu göstermi?tir. Detayl? istatistiksel geçerlik katsay?lar?, orijinal bilimsel makalede yer almaktad?r.

Güvenirlik

Tak?m Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini ve iç tutarl?l???n?n yüksek oldu?unu göstermek amac?yla yap?lm??t?r. Güvenirlik kan?t? için en yayg?n kullan?lan yöntem olan Cronbach Alpha (α) iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanm??t?r.

Geli?tirme çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in maddeleri aras?nda yüksek bir iç tutarl?l?k oldu?unu ve bu maddelerin ayn? yap?y? güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulam??t?r. Ayr?ca, ölçe?in kararl?l???n? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Ölçe?in güvenirlik katsay?lar?n?n detaylar? için Aslan ve U?ra? (2021) makalesine bak?lmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak geli?tirilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karm?? ve ?iddet e?ilimi kavram?n?n sporcular ba?lam?nda hangi alt faktörlere ayr?ld???n? belirlemi?tir.

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, veri setinin faktörle?tirilmeye uygunlu?unu belirlemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) de?eri ve Barlett Sphericity Testi sonuçlar? raporlanm??t?r. Analizler

ARABPSYCHOLOGY.COM

sonucunda ortaya ç?kan faktör yap?s?, ölçe?in toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klad???n? göstermi?, böylece ölçe?in yap?sal bütünlü?ü kan?tlanm??t?r.

Enstrüman

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Format? kullan?lmas? muhtemeldir (Orijinal makalede detayl? derecelendirme bilgisi mevcuttur).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Tak?m Sporlar? Yapan Sporcular

Age Group: Yeti?kin ve genç yeti?kin sporcular (Lisansl? sporcular).

Population Details: Futbol, basketbol, voleybol gibi organize tak?m sporlar? ile u?ra?an, çe?itli liglerde yer alan lisansl? sporcular örneklem grubunu olu?turmu?tur.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Bireylerin kendi ?iddet e?ilimleri hakk?ndaki alg?lar?n? ve davran??sal e?ilimlerini ölçmeye yarar.

Anahtar Kelimeler

Sporcular, ?iddet E?ilimi, Ölçek, Psikometri, Spor Psikolojisi, Faktör Analizi, Spor Bilimleri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Murat ASLAN: murataslan@comu.edu.tr

Correspondence Address: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (Yazar?n 2021 y?l?ndaki muhtemel kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Geli?tirme Y?l?: 2021.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar Murat ASLAN ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m veya yeniden bas?m için telif haklar? yazar/yay?nc? kurulu? olan *SPORMETRE Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi*'ne ait olabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF ve DOCX dosyalar?na a?a??daki ba?lant?lardan eri?ilebilir.

PDF Dosyas?: takim-sporlari-yapan-sporcularda-siddet-egilimi-olcegi-toad.pdf

DOCX Dosyas?: takim-sporlari-yapan-sporcularda-siddet-egilimi-olcegi-toad.docx

Kaynaklar

Aslan, M.,& U?ra?, S . (2021). Tendency of violence in tem sports athletes: A scale development study. *SPORMETRE Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 19*(2), 156-167. doi: 10.33689/spormetre.811987.

Tak?m Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, orijinal makalenin metninde veya eklerinde yer almaktad?r. Kaynak metinde do?rudan sa?lanmad??? için burada listelenememi?tir. Ölçek maddelerine ve puanlama yönergelerine eri?im için lütfen yay?mlanm?? makaleyi (Dergipark linki: dergipark.org.tr) veya yukar?da belirtilen PDF dosyas?n? inceleyiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM